

Programare declarativă¹

Funcții, liste, recursie

Ioana Leuștean
Traian Florin Șerbănuță

Departamentul de Informatică, FMI, UNIBUC
traian.serbanuta@unibuc.ro

13 octombrie 2017

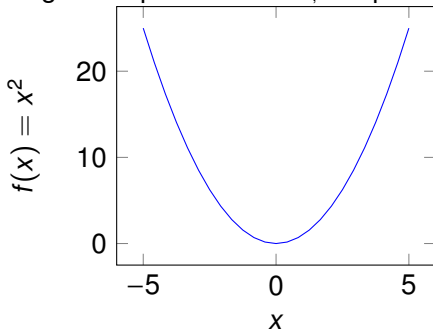
¹bazat pe cursul Informatics 1: Functional Programming de la University of Edinburgh

Funcții și recursie

Ce e o funcție?

Ce e o funcție?

- DEX(online): Mărime variabilă care depinde de una sau de mai multe mărimi variabile independente
- O rețetă pentru a obține ieșiri din intrări: „Ridică un număr la pătrat”
- O relație între intrări și ieșiri $\{(1, 1), (2, 4), (3, 9), (4, 16), \dots\}$
- O ecuație algebrică $f(x) = x^2$
- Un grafic reprezentând ieșirile pentru intrările posibile

Tipuri de date

pentru intrări/ieșiri ale funcțiilor

- Integer: 4, 0, -5
- Float: 3.14
- Char: 'a'
- String: "abc"
- Bool: True, False

Tipuri de date

pentru intrări/ieșiri ale funcțiilor

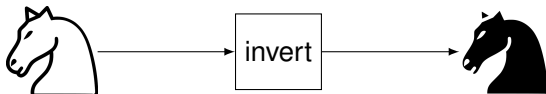
- Integer: 4, 0, -5
- Float: 3.14
- Char: 'a'
- String: "abc"
- Bool: True, False
- Picture: ,

Tipuri de funcții și aplicarea lor

`invert :: Picture -> Picture`

`knight :: Picture`

`invert knight`

Compunerea funcțiilor

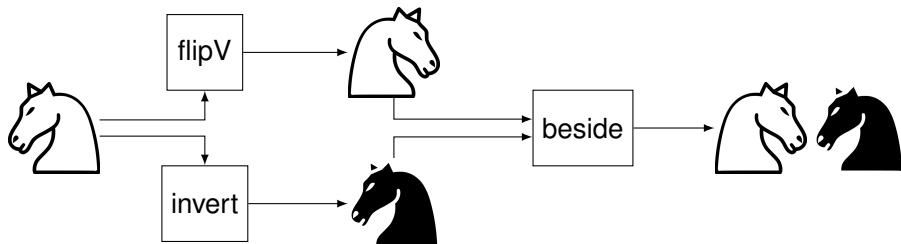
`beside :: Picture -> Picture -> Picture`

`flipV :: Picture -> Picture`

`invert :: Picture -> Picture`

`knight :: Picture`

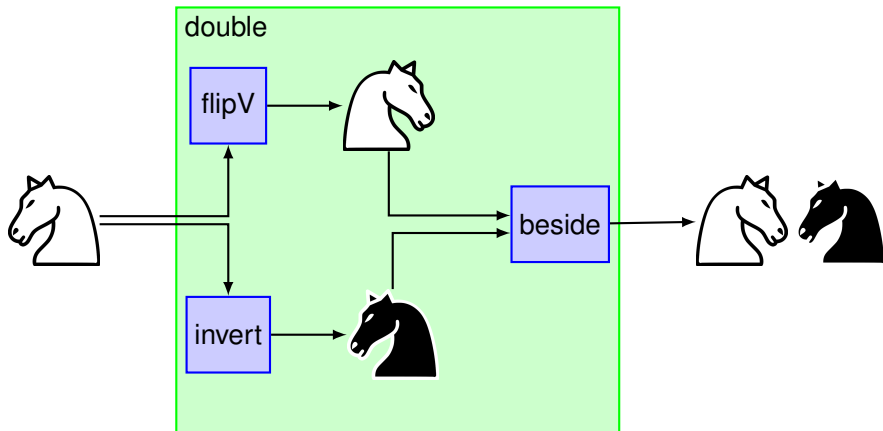
`beside (flipV knight) (invert knight)`

Definirea unei funcții noi

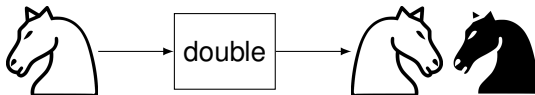
```
double :: Picture -> Picture
double p = beside (flipV p) (invert p)
```

```
double knight
```


Definirea unei funcții noi

```
double :: Picture -> Picture  
double p = beside (flipV p) (invert p)  
  
double knight
```


Terminologie

Prototipul funcției

- Numele funcției
- Signatura funcției

`double` :: Picture -> Picture

Definiția funcției

- numele funcției
- parametrul formal
- corpul funcției

`double p` = beside (flipV p) (invert p)

Aplicarea funcției

- numele funcției
- parametrul actual (argumentul)

`double knight`

Liste

Operatorii : și ++

Mod de folosire

```
Prelude> :t (:)  
(:) :: a -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> 1 : [2,3]  
[1,2,3]
```

```
Prelude> :t "bcd"  
"bc" :: [Char]  
Prelude> 'a' : "bcd"  
"abcd"
```

```
Prelude> :t (++)  
(++) :: [a] -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> [1] ++ [2,3]  
[1,2,3]  
Prelude> [1,2] ++ [3]  
[1,2,3]  
Prelude> "a" ++ "bcd"  
"abcd"  
Prelude> "ab" ++ "cd"  
"abcd"
```

: (**cons**) Construiește o listă nouă având primul argument ca prim element și continuând cu al doilea argument ca restul listei.

++ (**append**) Construiește o listă nouă obținută prin alipirea celor două liste argument

[**Char**] Șirurile de caractere (**String**) sunt liste de caractere (**Char**)

Operatorii : și ++

Erori de începător

```
Prelude> :t (:)  
(:) :: a -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> :t (++)  
(++) :: [a] -> [a] -> [a]
```

```
Prelude> [1,2] : 3  
-- eroare de tipuri
```

```
Prelude> 1 ++ [2,3]  
-- eroare de tipuri
```

```
Prelude> [1] : [2,3]  
-- eroare de tipuri
```

```
Prelude> "ab" : 'c'  
-- eroare de tipuri
```

```
Prelude> 'a' ++ "bc"  
-- eroare de tipuri
```

```
Prelude> "a" : "bc"  
-- eroare de tipuri
```

Liste

Definiție

Observație

Orice listă poate fi scrisă folosind doar constructorul `(:)` și lista vidă `[]`

- $[1,2,3] == 1 : (2 : (3 : [])) == 1 : 2 : 3 : []$
- $"abcd" == ['a','b','c','d'] == 'a' : ('b' : ('c' : ('d' : []))) == 'a' : 'b' : 'c' : 'd' : []$

Definiție recursivă

O listă este

- vidă, notată `[]`; sau
- compusă, notată `x:xs`, dintr-un element `x` numit **capul listei (head)** și o listă `xs` numită **coada listei (tail)**.

Procesarea listelor

```
Prelude> null [1,2,3]
```

```
False
```

```
Prelude> head [1,2,3]
```

```
1
```

```
Prelude> tail [1,2,3]
```

```
[2,3]
```

```
Prelude> null [2,3]
```

```
False
```

```
Prelude> head [2,3]
```

```
2
```

```
Prelude> tail [2,3]
```

```
[3]
```

```
Prelude> null [3]
```

```
False
```

```
Prelude> head [3]
```

```
3
```

```
Prelude> tail [3]
```

```
[]
```

```
Prelude> null []
```

```
True
```


Transformarea fiecărui element dintr-o listă

Problemă și abordare

Definiți o funcție care pentru o listă de numere întregi dată ridică la pătrat fiecare element din lista.

Soluție descriptivă

```
squares :: [Int] -> [Int]
squares xs = [ x * x | x <- xs ]
```

Soluție recursivă

```
squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec [] = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs
```

Variante recursive

Ecuational (pattern matching)

```
squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec [] = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs
```

Condițional (cu operatori de legare)

```
squaresCond :: [Int] -> [Int]
squaresCond ys =
  if null ys then []
  else let
    x = head ys
    xs = tail ys
  in
    x*x : squaresCond xs
```

Recursia în acțiune

squaresRec :: [Int] -> [Int]

squaresRec [1,2,3]

squaresRec [] = []

squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs

Recursia în acțiune

```
squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec [] = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs
```

squaresRec [1,2,3]

=

squaresRec (1 : (2 : (3 : [])))

Recursia în acțiune

```

squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec [] = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs

squaresRec [1,2,3]
=
squaresRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 * 1 : squaresRec (2 : (3 : []))

```

{x ↦ 1, xs ↦ 2 : (3 : [])}

Recursia în acțiune

```

squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec [] = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs

squaresRec [1,2,3]
=
squaresRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 * 1 : squaresRec (2 : (3 : []))
=
1 * 1 : (2 * 2 : squaresRec (3 : []))

```

{x ↦ 2, xs ↦ 3 : []}

Recursia în acțiune

```

squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec []      = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs

squaresRec [1,2,3]
=
squaresRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 * 1 : squaresRec (2 : (3 : []))
=
1 * 1 : (2 * 2 : squaresRec (3 : []))
=
1 * 1 : (2 * 2 : (3 * 3 : squaresRec []))

```

$\{x \mapsto 3, xs \mapsto []\}$

Recursia în acțiune

```

squaresRec :: [Int] -> [Int]
squaresRec [] = []
squaresRec (x:xs) = x*x : squaresRec xs

squaresRec [1,2,3]
=
squaresRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 * 1 : squaresRec (2 : (3 : []))
=
1 * 1 : (2 * 2 : squaresRec (3 : []))
=
1 * 1 : (2 * 2 : ( 3 * 3 : squaresRec []))
=
1 * 1 : (2 * 2 : ( 3 * 3 : []))

```

Recursia în acțiune

$\text{squaresRec} :: [\text{Int}] \rightarrow [\text{Int}]$
 $\text{squaresRec} [] = []$
 $\text{squaresRec} (x:xs) = x*x : \text{squaresRec} xs$

$\text{squaresRec} [1,2,3]$
 $=$
 $\text{squaresRec} (1 : (2 : (3 : [])))$
 $=$
 $1 * 1 : \text{squaresRec} (2 : (3 : []))$
 $=$
 $1 * 1 : (2 * 2 : \text{squaresRec} (3 : []))$
 $=$
 $1 * 1 : (2 * 2 : (3 * 3 : \text{squaresRec} []))$
 $=$
 $1 * 1 : (2 * 2 : (3 * 3 : []))$
 $=$
 $1 : (4 : (9 : []))$

Recursia în acțiune

$\text{squaresRec} :: [\text{Int}] \rightarrow [\text{Int}]$
 $\text{squaresRec []} = []$
 $\text{squaresRec (x:xs)} = x^2 : \text{squaresRec xs}$

$\text{squaresRec [1,2,3]}$
 $=$
 $\text{squaresRec (1 : (2 : (3 : [])))}$
 $=$
 $1^2 : \text{squaresRec (2 : (3 : []))}$
 $=$
 $1^2 : (2^2 : \text{squaresRec (3 : [])})$
 $=$
 $1^2 : (2^2 : (3^2 : \text{squaresRec []}))$
 $=$
 $1^2 : (2^2 : (3^2 : []))$
 $=$
 $1 : (4 : (9 : [])) = [1,4,9]$

Selectarea elementelor dintr-o listă

Problemă și abordare

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi selectează doar elementele impare din listă.

Soluție descriptivă

```
odds :: [Int] -> [Int]
odds xs = [ x | x <- xs, odd x ]
```

Soluție recursivă

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
oddsRec [] = []
oddsRec (x:xs) | odd x = x : oddsRec xs
                | otherwise = oddsRec xs
```

Variante recursive

Ecuational (pattern matching)

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
oddsRec [] = []
oddsRec (x:xs) | odd x      = x : oddsRec xs
                | otherwise = oddsRec xs
```

Condițional (cu operatori de legare)

```
oddsCond :: [Int] -> [Int]
oddsCond ys =
  if null ys then []
  else let
    x  = head ys
    xs = tail ys
  in
    if odd x then x : oddsCond xs
    else oddsCond xs
```

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]    oddsRec []                = []
                             oddsRec (x:xs) | odd x      = x : oddsRec xs
                                           | otherwise = oddsRec xs
```

oddsRec [1,2,3]

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
oddsRec [] = []
oddsRec (x:xs) | odd x = x : oddsRec xs
                | otherwise = oddsRec xs
```

```
oddsRec [1,2,3]
=
oddsRec (1 : (2 : (3 : [])))
```


Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]    oddsRec []                = []
                             oddsRec (x:xs) | odd x      = x : oddsRec xs
                                           | otherwise = oddsRec xs
```

```
oddsRec [1,2,3]
=
oddsRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 : oddsRec (2 : (3 : []))
```

$\{x \mapsto 1, xs \mapsto 2 : (3 : [])\}; \text{odd } 1 = \text{True}$

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]    oddsRec []                = []
                             oddsRec (x:xs) | odd x      = x : oddsRec xs
                                           | otherwise = oddsRec xs
```

```
oddsRec [1,2,3]
=
oddsRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 : oddsRec (2 : (3 : []))
=
1 : oddsRec (3 : [])
```

$\{x \mapsto 2, xs \mapsto 3 : []\}; \text{odd } 2 = \text{False}$

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
oddsRec [] = []
oddsRec (x:xs) | odd x = x : oddsRec xs
                | otherwise = oddsRec xs
```

```
oddsRec [1,2,3]
=
oddsRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 : oddsRec (2 : (3 : []))
=
1 : oddsRec (3 : [])
=
1 : (3 : oddsRec [])
```

$\{x \mapsto 3, xs \mapsto []\}; \text{odd } 3 = \text{True}$

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]    oddsRec []           = []
oddsRec (x:xs) | odd x      = x : oddsRec xs
                | otherwise = oddsRec xs
```

```
oddsRec [1,2,3]
=
oddsRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 : oddsRec (2 : (3 : []))
=
1 : oddsRec (3 : [])
=
1 : (3 : oddsRec [])
=
1 : (3 : [])
```

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
oddsRec [] = []
oddsRec (x:xs) | odd x    = x : oddsRec xs
                | otherwise = oddsRec xs
```

```
oddsRec [1,2,3]
=
oddsRec (1 : (2 : (3 : [])))
=
1 : oddsRec (2 : (3 : []))
=
1 : oddsRec (3 : [])
=
1 : (3 : oddsRec [])
=
1 : (3 : []) = [1,3]
```

Agregarea elementelor dintr-o listă

Problemă și abordare

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi calculează suma elementelor din listă.

Soluție recursivă

```
suma :: [Int] -> Int
suma []      = 0
suma (x:xs) = x + suma xs
```

Recursia în acțiune

$\text{suma} :: [\text{Int}] \rightarrow \text{Int}$

$\text{suma } [1,2,3]$

$\text{suma } [] = 0$

$\text{suma } (x:xs) = x + \text{suma } xs$

Recursia în acțiune

$\text{suma} :: [\text{Int}] \rightarrow \text{Int}$

$\text{suma } [1,2,3]$

$=$

$\text{suma } (1 : (2 : (3 : [])))$

$\text{suma } [] = 0$

$\text{suma } (x:xs) = x + \text{suma } xs$

Recursia în acțiune

`suma :: [Int] -> Int`

`suma [1,2,3]`

`=`

`suma (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 + suma (2 : (3 : []))`

`suma [] = 0`

`suma (x:xs) = x + suma xs`

$\{x \mapsto 1, xs \mapsto 2 : (3 : [])\}$

Recursia în acțiune

$\text{suma} :: [\text{Int}] \rightarrow \text{Int}$

$\text{suma } [1,2,3]$

$=$

$\text{suma } (1 : (2 : (3 : [])))$

$=$

$1 + \text{suma } (2 : (3 : []))$

$=$

$1 + (2 + \text{suma } (3 : []))$

$\text{suma } [] = 0$

$\text{suma } (x:xs) = x + \text{suma } xs$

$\{x \mapsto 2, xs \mapsto 3 : []\}$

Recursia în acțiune

`suma :: [Int] -> Int`

`suma [1,2,3]`

`=`

`suma (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 + suma (2 : (3 : []))`

`=`

`1 + (2 + suma (3 : []))`

`=`

`1 + (2 + (3 + suma []))`

`suma [] = 0`

`suma (x:xs) = x + suma xs`

$\{x \mapsto 3, xs \mapsto []\}$

Recursia în acțiune

suma :: [Int] -> Int

suma [1,2,3]

=

suma (1 : (2 : (3 : [])))

=

1 + suma (2 : (3 : []))

=

1 + (2 + suma (3 : []))

=

1 + (2 + (3 + suma []))

=

1 + (2 + (3 + 0))

suma [] = 0

suma (x:xs) = x + suma xs

Recursia în acțiune

$\text{suma} :: [\text{Int}] \rightarrow \text{Int}$

$\text{suma } [1,2,3]$

$=$

$\text{suma } (1 : (2 : (3 : [])))$

$=$

$1 + \text{suma } (2 : (3 : []))$

$=$

$1 + (2 + \text{suma } (3 : []))$

$=$

$1 + (2 + (3 + \text{suma } []))$

$=$

$1 + (2 + (3 + 0)) = 6$

$\text{suma } [] = 0$

$\text{suma } (x:xs) = x + \text{suma } xs$

Problemă și abordare

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi calculează produsul elementelor din listă.

Soluție recursivă

```
produs :: [Int] -> Int
produs []      = 1
produs (x:xs) = x * produs xs
```

Recursia în acțiune

`produs :: [Int] -> Int`

`produs [1,2,3]`

`produs [] = 1`

`produs (x:xs) = x * produs xs`

Recursia în acțiune

`produs :: [Int] -> Int`

`produs [1,2,3]`

`=`

`produs (1 : (2 : (3 : [])))`

`produs [] = 1`

`produs (x:xs) = x * produs xs`

Recursia în acțiune

`produs :: [Int] -> Int`

`produs [1,2,3]`

`=`

`produs (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 * produs (2 : (3 : []))`

`produs [] = 1`

`produs (x:xs) = x * produs xs`

$\{x \mapsto 1, xs \mapsto 2 : (3 : [])\}$

Recursia în acțiune

produs :: [Int] -> Int

produs [1,2,3]

=

produs (1 : (2 : (3 : [])))

=

1 * produs (2 : (3 : []))

=

1 * (2 * produs (3 : []))

produs [] = 1

produs (x:xs) = x * produs xs

$\{x \mapsto 2, xs \mapsto 3 : []\}$

Recursia în acțiune

`produs :: [Int] -> Int`

`produs [1,2,3]`

`=`

`produs (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 * produs (2 : (3 : []))`

`=`

`1 * (2 * produs (3 : []))`

`=`

`1 * (2 * (3 * produs []))`

`produs [] = 1`

`produs (x:xs) = x * produs xs`

$\{x \mapsto 3, xs \mapsto []\}$

Recursia în acțiune

produs :: [Int] -> Int

produs [1,2,3]

=

produs (1 : (2 : (3 : [])))

=

1 * produs (2 : (3 : []))

=

1 * (2 * produs (3 : []))

=

1 * (2 * (3 * produs []))

=

1 * (2 * (3 * 1))

produs [] = 1

produs (x:xs) = x * produs xs

Recursia în acțiune

`produs :: [Int] -> Int`

`produs [] = 1`

`produs (x:xs) = x * produs xs`

`produs [1,2,3]`

`=`

`produs (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 * produs (2 : (3 : []))`

`=`

`1 * (2 * produs (3 : []))`

`=`

`1 * (2 * (3 * produs []))`

`=`

`1 * (2 * (3 * 1)) = 6`

Mapare, filtrare și agregare deodată

Problemă și abordare

Definiți o funcție care dată fiind o listă de numere întregi calculează suma pătratelor elementelor impare din listă.

Soluție descriptivă

```
sumSqOdd :: [Int] -> Int
sumSqOdd xs = sum [ x * x | x <- xs, odd x ]
```

Soluție recursivă

```
sumSqOddRec :: [Int] -> Int
sumSqOddRec [] = 0
sumSqOddRec (x:xs) | odd x = x * x + sumSqOddRec xs
                    | otherwise = sumSqOddRec xs
```

Soluție combinatorială

$\text{sumSqOdd} = \text{sum} \cdot \text{squares} \cdot \text{odds}$

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
```

```
sumSqOddRec [] = 0
```

```
sumSqOddRec (x:xs) | odd x    = x*x + sumSqOddRec xs  
                   | otherwise = sumSqOddRec xs
```

```
sumSqOddRec [1,2,3]
```

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
```

```
sumSqOddRec [] = 0
```

```
sumSqOddRec (x:xs) | odd x    = x*x + sumSqOddRec xs  
                  | otherwise = sumSqOddRec xs
```

```
sumSqOddRec [1,2,3] =
```

```
sumSqOddRec (1 : (2 : (3 : [])))
```

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
```

```
sumSqOddRec [] = 0
```

```
sumSqOddRec (x:xs) | odd x    = x*x + sumSqOddRec xs  
                   | otherwise = sumSqOddRec xs
```

```
sumSqOddRec [1,2,3] =
```

```
sumSqOddRec (1 : (2 : (3 : [])))
```

```
= {x ↦ 1, xs ↦ 2 : (3 : [])}; odd 1 = True
```

```
1 * 1 + sumSqOddRec (2 : (3 : []))
```

Recursia în acțiune

`oddsRec :: [Int] -> [Int]`

`sumSqOddRec [] = 0`

`sumSqOddRec (x:xs) | odd x = x*x + sumSqOddRec xs`
`| otherwise = sumSqOddRec xs`

`sumSqOddRec [1,2,3] =`

`sumSqOddRec (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 * 1 + sumSqOddRec (2 : (3 : []))`

`=`

`1 * 1 + sumSqOddRec (3 : [])`

`{x ↦ 2, xs ↦ 3 : []}; odd 2 = False`

Recursia în acțiune

```
oddsRec :: [Int] -> [Int]
```

```
sumSqOddRec [] = 0
```

```
sumSqOddRec (x:xs) | odd x = x*x + sumSqOddRec xs  
                  | otherwise = sumSqOddRec xs
```

```
sumSqOddRec [1,2,3] =
```

```
sumSqOddRec (1 : (2 : (3 : [])))
```

```
=
```

```
1 * 1 + sumSqOddRec (2 : (3 : []))
```

```
=
```

```
1 * 1 + sumSqOddRec (3 : [])
```

```
=
```

```
1 * 1 + ( 3 * 3 + sumSqOddRec [])
```

$\{x \mapsto 3, xs \mapsto []\}; \text{odd } 3 = \text{True}$

Recursia în acțiune

`oddsRec :: [Int] -> [Int]`

`sumSqOddRec [] = 0`

`sumSqOddRec (x:xs) | odd x = x*x + sumSqOddRec xs`
`| otherwise = sumSqOddRec xs`

`sumSqOddRec [1,2,3] =`
`sumSqOddRec (1 : (2 : (3 : [])))`
`=`
`1 * 1 + sumSqOddRec (2 : (3 : []))`
`=`
`1 * 1 + sumSqOddRec (3 : [])`
`=`
`1 * 1 + (3 * 3 + sumSqOddRec [])`
`=`
`1 * 1 + (3 * 3 + 0)`

Recursia în acțiune

`oddsRec :: [Int] -> [Int]`

`sumSqOddRec [] = 0`

`sumSqOddRec (x:xs) | odd x = x*x + sumSqOddRec xs`
`| otherwise = sumSqOddRec xs`

`sumSqOddRec [1,2,3] =`

`sumSqOddRec (1 : (2 : (3 : [])))`

`=`

`1 * 1 + sumSqOddRec (2 : (3 : []))`

`=`

`1 * 1 + sumSqOddRec (3 : [])`

`=`

`1 * 1 + (3 * 3 + sumSqOddRec [])`

`=`

`1 * 1 + (3 * 3 + 0) = 10`